

הכנסת

מסקנות

הוועדה לזכויות הילד בעקבות החלטה על דיון מהיר

י' בטבת התשע"ו
22 בדצמבר 2015

הכנסת העשרים
מושב שני

בנושא:

שיפור תנאי מעצר של קטינים
של חברת הכנסת: חנין זועבי

נשיאות הכנסת החליטה בישיבתה ביום י"א בכסלו התשע"ו (23 בנובמבר 2015) להעביר לוועדה לזכויות הילד את הצעתה של ח"כ חנין זועבי לדיון מהיר בנושא: שיפור בתנאי מעצר של קטינים.

ביום ט' בטבת התשע"ו (21 בדצמבר 2015) התכנסה הוועדה בראשות ח"כ ד"ר יפעת שאשא-ביטון לדיון בנושא.

זכויותיו של קטין בהליך הפלילי מוסדרות בחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א – 1971, אשר מותאם לעקרון טובת הקטין ולשאיפה לשקמו, ובכך עומד בקנה אחד עם האמנה לזכויות הילד של האו"ם, עליה חתמה ישראל.

בחודשים האחרונים, בעקבות המתרחשות הבטחוניות בארץ, עלה בצורה ניכרת מספר המעצרים של קטינים, הן ערבים והן יהודים.

בדיון נשמעו טענות מפיהם של נציגים שונים כי במעצרי הקטינים נעשה שימוש גורף בחריגים אשר מתיר החוק - מעצרי לילה; אלימות כנגד עצורים; הימשכות הזמן בין המעצר עצמו להגעה למתן המעצר - זמן בו חוקרים את הקטין בניגוד לחוק וללא הקלטה בוידאו כמתחייב; חקירת קטינים ללא נוכחות הוריהם; מדיניות של מעצר עד תום ההליכים ללא בחינה של חלופות מעצר; הסעת קטינים ובגירים ברכבי שב"ס ביחד; השכמת עצורים קטינים באמצע הלילה והסעתם ברכב מאסף שעובר במתקני שב"ס רבים עד להגעתו לבית המשפט; קור עז במתקני מעצר ומחסור בשמיכות; הליכים שנעשים בשפה העברית שלא תמיד מובנים לקטין ולהוריו; מניעת זכותם של קטינים לחינוך באגפים הסגורים במתקני השב"ס; התדיינות בבתי משפט מחוזיים ולא בבתי משפט לנוער; מחסור בתכניות שיקום מחוץ לכלא ומחסור במסגרות של מעון נעול.

נציגת המשטרה אמרה שהמשטרה מקיימת הכשרות ובקורות ליישום חוק הנוער ולא מתירה שימוש רב בחריגים. השימוש בחריג של מעצרי לילה נעשה במטרה להגן על כוחות הבטחון.

נציגת משרד הרווחה והשירותים החברתיים אמרה שבמזרח ירושלים אין שיתוף פעולה של הקטינים והמשפחות עם הליכי טיפול והשמה חוץ ביתית.

להלן מסקנות הוועדה

1. הוועדה קבעה שבבואנו לבחון את זכויות הילדים העצורים, יש לראות מנגד את זכותם של ילדים אחרים להסתובב בחופשיות ובבטחה ברחובות.
2. הוועדה מתנגדת לכל שימוש באלימות, מכל סוג שהוא, כנגד קטינים באשר הם, במהלך ההליך הפלילי.

3. הוועדה פונה למשרד לבטחון פנים/שב"ס בבקשה

- לקבל מידע לגבי הערכות השב"ס/משטרה בעקבות העליה במספר הקטינים העצורים.
- להמעיט את השימוש במעצרי לילה, ככל הניתן.
- להגביר את הפיקוח על תהליך הבאת הקטין למתקן מעצר מרגע מעצרו, ומבקשת לצמצם את הימשכות ההליך.
- להקפיד על הפרדה בין עצורים קטינים לעצורים בגירים ברכבי הסעות של השב"ס.
- לשפר את התנאים הבסיסיים במתקני המעצר/מאסר.
- לפעול להנגשת ההליכים בשפה הערבית.

4. הוועדה פונה למשרד הרווחה והשירותים החברתיים בבקשה:

- לבחון אפשרות של הקמת מעון נעול נוסף לקטינים מהמגזר הערבי.

המסקנות הונחו על שולחן הכנסת ביום:

כ"ג טבת תשע"ו

4 ינואר 2016